

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Specvlvm Magnvm Episcoporum, Canonicorum, Sacerdotvm Et aliorum Clericorum omnium tam Secularium quam Religiosorum

Tympe, Matthäus

[Köln], 1614

6. Auaritiæ infestißimum hostem esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51447)

illud consequutum est, quod nolebat, ut Henricus Catharina relicta alteram sibi foeminam per scelus ascisceret, simulq; & se & totum regnum à fide Catholica à Romanæ sedis obseruantia se-
lungeret. Nec vero Volsæus, tantorum malorum origo, tantum flagitium tulit impune. Nam paulo post Regis gratia, Cancellariæ munere, altero etiam Episcopatu & palatio, quod magnificen-
tissime extruxerat, spoliatus, postremo in magna nobilium corona comprehendi à satellitum ma-
nu iussus, dum in Londinensem arcem trahitur, in ipso itinere, tot miseriarum totq; calamitatum concursu oppressus animam exhalauit. Cuius hoc etiam dictum fertur cum in eo capiendo clamaret satellites, tene illi oblatam Regiam maiestatem, respondisse ipsum. *Vtinam non magis diuinam maiestatis læsa reus essem: nunc autem dum Regi nimium seruo & Deum offendi, & Regis gratiam perdididi.*

V. Platum de off. cand. c. 31.

SIGNVM VI.

Auaritia infestiss. hostem esse, atque adeo tenacitatis omnem etiam leuiss. suspicionem deuiter.

Christus cum filius Dei esset, vel in forma Dei, Deo equalis, Rex Regum, & Dominus dominantium exinaniuit se, & formam serui pauperis accepit, in stabulo ut pauper natus, pannis inuolutus & in præsepio depositus, in sinu
E 5 paren-

Phil. 2. v. 6. De auaris sacer. Mal. 1. Quis est, &c. Ez. 34.

Luc. 9. v. 8. parētum pauperum suo labore & alienis opibus sustentatus ita de se dixit: *Vulpes foucas habent & volucres caeli nidus, filius autem hominis non habet vbi caput reclinet.* Pauper deniq; & nudus in lecto crucis mortuus est & in alieno sepulchro humatus. Deniq; pauperes elegit discipulos, eisque auctor fuit vt ad arctissimam totius vite paupertatē relictis omnibus quæ in mundo haberent, vel habere potuissent religione voti se obstringerent, (propterea quod desiderium habendi alias curas officio clerici necessarias absorbet) imo omnib;

Mat. 19. v. 21. Christianis consuluit eandem paupertatis perfectionem dicens diuiti adolescenti: *Si vis perfectus esse, vade, vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in caelo.*

Abdias.

2. *S. Bartholomæus* Apostolus India Rege offerente sibi camelos argento auroque oneratos, eo quod filiam eius ab immundo spiritu liberam reddidisset, nihil prorsus accipere voluit, sibi his nequaquam opus esse dicens, neque ad hoc se venisse, vt munera acciperet, sed vt in Christum credentibus viam adipiscendæ salutis monstraret:

Hæc res non minus quam dictum miraculum impulit Regem vt baptisma suscipere, & relicto regno discipulus Apostoli fieret. Sic nec *Elifæus* dona accipere voluit (4. Regum 5.) Nec *Samuel* (Syr. 46.) nec *Daniel* (cap. 5.) nec *Petrus* (Actorum 8. num. 20.)

V. Theo. li. 4. c. 10. Niceph. li. 14. c. 20. & 10.

3. *Iudas Thadæus*, cum *Abagarum* gentis ultra Euphratem positæ Regem graui valetudine laborantem solo tactu sanitati restituisse et magnam

vim

vin argenti atque auri pro eo sibi oblatam con-
 stanter recusavit: *Si nostra*, dicens, *dereliquimus,* cum de mis
 nerum con-
quomodo aliena accipiemus? Tantum diuitiarum temptu.
 contemptum in tam paupere viro Rex admira-
 tus, non ita cupide paulo ante expetierat sani-
 tatem, vt tunc Christi suscepit fidem, neq; enim
 dubitauit veritatem ab eo sincere predicari à quo
 abierat captatio lucri.

4. Apostolus Paulus de seipso scribit 1. ad Theff.

2. *Neque aliquando fuimus in occasione auaritia,* &c. 1. Reg. 12.

Hinc S. Hier. ep. ad Oceanum. *Auaritiam*, ait, *in Sa-*
cerdote vitandum, & Samuel docet, nihil eripuisse
 se coram populo probans, & Apostolorum pau-
 pertas, qui refrigeria sumptuum à fratribus acci-
 piebant, & præter victum atque vestitum nihil se
 aliud nec habere, nec vellegloriabantur.

5. S. Ambrosius cœlesti potius, quam humana
 voce (idque officij omni conatu detrectans) de-
 lectus Episcopus nil habuit prius quam vt omni-
 bus sese bonis paternis exueret, vt nudus & ex-
 peditus nudum sequeretur Episcopum anima-
 rum nostrarum (Christum) omne aurum atque
 argentum, ait Paulinus, quod habere poterat,
 Ecclesie vel pauperibus contulit, prædia autem
 quæ habebat, reseruato germanæ suæ vsufructu,
 donauit Ecclesie, nihil sibi quod hic suum
 diceret relinquens. Idem & sacra vasa ad re-
 dimendos captiuos liberaliter promenda do-
 cuit.

6. Hilarion abbas Orioni à quo legionem dæmo-
 num expulerat, dona immodica secū allata porri-
 genti, *Nonne legisti,* ait, *quid Giezi, quid Simon passi*
Hier. in vi-
 ta Hil. c. 6.
sint,

sint, quorum alter accepit pretium, alter obrulit, ut ille venderet gratiam Spiritus Sancti, hic mercaretur.

V. Locos de
Simoniacis
de munerū
contemptu.

Cumque Orion flens diceret: accipe & da pauperibus, respondit: Tu melius potes tua distribuere, qui per vrbes ambulat & nosti pauperes, ego qui mea reliquitur aliena appetam? Tristi & in terra iacenti, nolite, inquit, contristari sibi, quod facio pro me, & pro te facio. Si enim hæc accepero, & ego offendam Deum, & ad te legio reuertetur. Alteri quem itidem à nequitia spiritu vexatum sanum fecerat decem auri libras offerenti, hordeaceum panem porrexit, dicens: Qui tali cibo aluntur non pluris estimant aurum quam lutum, alius ab ipso curatus cum plurima munera offerret, audiuit dictum Christi: Gratis accepistis, gratis date.

Cap. 8.

Cap. 14.

7. Leo X. Pont. purpuream crumenam quotidie aureis nummis sibi repleti iubebat ad incertas exercendæ liberalitatis occasiones Sacerdotes fraterculos & sacras virgines, quæ intra septa religiose pudicitiam custodirent menstruis subsidiis eleemosynæ nomine iuuabat &c. Iouius in Leon. 10. lib. 4.

Si ciuitas legationem aliquam decernat ad Regem suam de negotio maximo & in quo ciuitatis maxima utilitas aut salus ipsa verferetur, seligat oratores eosque ad hoc ipsum ornet honoribus, augeat comitatu, prosequatur amplissimo viatico, isti vero his omnibus acceptis, cum ad Regem venerint, publice utilitatis obliti propriam quisque causam tractare cœperit, quis non eos clamet infideles & communis boni proditores esse? Eodem modo clerici

clerici tantis facultatibus quasi splendido viati-
 co instructi, si ad priuata et molumenta & com-
 moda conuertantur, fidem deserunt, pro-
 dentque publicam causam & depositum quo-
 dammodo fallunt. Hinc Sanct. Bernhard. con-
 tra eos acerbè inuehitur qui cum sint de crucifi-
 xi patrimonio nimium incrassati, impinguati, di-
 larati, animarum vel salutem vel ruinam nihili
 aestimant. *Qui, inquit, Christi opprobria, sputa, fla-*
gella, clauos, lanceam, crucem & mortem, hæc omnia
in fornace auaritiæ conflagrant & profligant, in acquisitio-
nem turpis questus & pretium vniuersitatis suis mar-
supiis includere festinant. Et: Timeant Clerici, ti-
 meant ministri Ecclesiæ, qui in terris sanctorum quas
 possident tam iniqua gerunt, vt stipendiis quæ sufficere
 debebant minime contenti sint, superflua quibus ege-
 ni sustentandi forent impie sacrilegè, sibi retineant,
 atque in vsus suæ superbiæ atque luxuriæ victum paupe-
 rum consumere non vereantur, duplici profecto ini-
 quitate peccantes, quod & aliena diripiunt, & sa-
 cri in suis vanitatibus an turpitudinibus abutun-
 tur.

Sileruus, quem Abrahamus ad vxorem filio
 suo deducendam misit, herilis sponsæ nullam
 in itinere rationem habuisset, si indignius eam
 tractasset, gemmis aut ornamentis spoliasset,
 quod supplicium meritis esset? aut quem in
 eum animum habuisset, tum sponsus Isaac,
 tum Abrahamus sponsi pater? Sic cum Clerici
 serui Christi sponsi de Ecclesiæ sponsæ commo-
 dis nihil aut parum cogitant, toti in sua com-
 moda intenti sunt, aut ex eius quasi spolij orna-
 re se

Serm. 10. in
cant.

Serm. 23. in
cant.

Gen. 24.

De poeris
auar. V.
Theatrum
vind. diu.

re se & ditare student æternum illum sponsum
grauissime offendunt, itaque ad eius seuerissimi
tribunal soli & nudi rapti tanquam serui villica-
tionis suæ rationem vsque ad nouissimum qua-
drantem reddere cogentur, ubi enim tota vita in
examen veniet, & iudicium (1. Pet. 4.) incipiet a do-
mo Dei, scrutabor, inquit Deus (Soph. 1.) Hierusa-
lem, (Deo dicatos) in lucernis.

Clerici boni, vt suspicionem illiberalitatis vi-
tent, reddituum procuracionem, aut dati vel ac-
cepti supputationem per alium, vti suadet S.
Bern. fidelem ac prudentem curant, vel si vtrum-
que in vno coniunctim non inuenitur, (vt sit
fidelis & prudens) fideli committunt. Si vero
nec satis fidelis suppetat malunt minus fidelem
sustinere, quam ei se labyrintho immergere
cum & Saluatori Oeconomus fuerit Iudas, & S.

4. de confid. Bern. dicat: Quid Episcopo turpius quam incumbere
suppellectili & substantiola sua scrutari omnia, scru-
tari de singulis, morderi suspicionibus, moueri
quaque perditis, vel neglectis? Et Sanctus Grego-

Li. 9. ep. 49. rius: Cum diuinae lectionis testimonio Idolorum ser-
uitus auaritia nuncupetur, quo studio de domo Dei ser-
uanda cognoscitur, & a quibusdam sacerdotibus, quod ge-
mentes dicimus non cauetur.

Matth. 16. Si animum in cœlum & cœlestia erigant cle-
rici facile despicient diuitias. Quid enim pro-
est, &c. Superioribus diebus cum Provincia-
lis quorundam Religiosorum pie ad me dice-
ret: Non colligam meus thesauros iubei: Recte
nec enim esset venenum conijcere in angustam vestram

familiam vel societatem, iuxta illud, Religio peperit divitias, & filia deoravit matrem. Qui operibus tabernaculi præsidebant oblationes superfluas prohibebant, &c. Ex fidelium oblationibus, ait Baronius. Anno Christi 57: Ecclesia ordinis & officia solita victum accipere iam ab ipso Ecclesia nascentis exordio, certum est, imo cum adhuc superstes Dominus munus prædicationis obiret, ex quo quæ dabantur vna cum suis victum capere consueverat. Perseveravit auctusque est idem usus temporibus Apostolorum ad quorum pedes suorum bonorum credentes oblationem liberam spontaneamque faciebant simulq; deserebant, ex quibus cum ipsi tum ceteri qui egerent, victitarent. At sicut fides est amplioribus spatio propagata, ac proinde sicut Christianorum, ita etiam hæc inferuentium coagmentatus est numerus Clericorum, ita auctus est pariter maior oblationum proventus, vsque adeo ut Gentilium invidiam, & Imperatorum quantumlibet Christianorum in se odia concitarent, qui verentes ne profusioribus vicuarum largitionibus illi locupletes nimis, filij vero ipsarum pauperes redderentur, eas restringere & cohibere (arbitrio voluntatis potius quam recti iudicij ratione) sæpe conati sunt. Erogabat eas Episcopus cuique Ecclesia ministro, prout opus esse videbatur, sumebat quisque mensuram sportulam. Hinc Cyprianus Clericos sportulantes appellat eos qui hæc victus stipendia ab Ecclesia capiebant, Epist. 66.

Cum Constantinus Magnus Imp. An. Christi 319. immunitatē clericis concessisset, ut ab omnibus muneribus excusaretur, illud accidit ut Decretiones, atq; eorū filij nec nō prædialites nonnulli non

Num. 23.

Ioan. 12.

Iudas &c.

Horat.

Quod satis

est cui con-

tingit nihil

amplius

optet.

Ammian.

Mar. l. 27.

V. Apud

Baron. An.

Chr. 390.

& 370.

Lib. 20. de

Episcop. &

Cler. eod.

Theod.

lib. 26. c.

eodem.

Cypr. ep. 34.

Ex sportu-

lis quas

accipiebāt.

Tanta e-
rat gloria
rerum Ec-
clesiastica-
rum ut no-
bilissimi
Decurio-
nes cupe-
rent in cle-
rum ad-
scribi.

non religionis amore, sed ut ea amplissima poti-
rentur immunitate, sese ad clerum transferent.
Quamobrem cū videret Constantinus eiusmodi
homines ex religione quæstum quærere, nec
recto pede (Gal. 2.) ingredi in Euangelium veri-
tat s, legem sanxit qua prohiberet eiusmodi cu-
riis obligatos, vitandi oneris causa ad clericatum
confugere. Idem edictum reperit An. 326. idque
his verbis concludit: *Opulentos seculi necessitatu
subire oportet, pauperes Ecclesiarum diuitiis sustentari.*
Utinam pecuniæ inhiantes tanquam faci inuti-
les iusta repulsa à melle Dataria Apostolica ac-
cerentur.

SIGNVM VII.

*Beneficia Ecclesiastica seu sacerdotia plu-
ra nolle occupare.*

Platina.

1. Calistus III. Pont. dum Episcopus esset
Cardinalis beneficium aliquod in com-
mendatione nunquam acceptauit dicens se
sponsa & quidem virgine contentum esse,
est, Ecclesia Valentina.

2. de Confid.

Bernar. ad

Rubertum:

Quid tibi

blandiris

de dispensa

tione cuius

conscientia

renerur di-

uina sen-

sia ligata.

2. S. Bernar. Eugenio Pontifici scribens: *Nu-
sum, inquit, tam rudis ut ignorem vos positos dispen-
satores, sed in edificationem non in destructionem: ne-
cessitas vrget excusabilis est dispensatio, vbi vtilitas
prouocat dispensatio laudabilis est, vtilitas dico com-
munis non propria. Nam cum nihil horum est non pla-
fidelis dispensatio, sed crudelis dissipatio est.*

Ex his Diui Bernhardi, verbis Thomæ